

محدودیت نقدینگی و سرمایه گذاری ثابت و اثرات آنها بر سیاستهای پولی در کشورهای در حال توسعه

حمید آسایش^۱، اکرم فلاحي^۲، صادق نامجو^۳

۱-استادیار گروه اقتصاد آیت الله ... العظمی بروجردی (ره)

۲-دانشجوی دکتری اقتصاد دانشگاه آزاد اسلامی الیگودرز

۳-دانشجوی دکتری اقتصاد دانشگاه آزاد اسلامی الیگودرز

چکیده

از جمله این سیاستهایی که می توان از آن به عنوان ابزاری جهت دسترسی به اهداف اقتصادی استفاده نمود، سیاست های پولی هستند. در این بین سرمایه گذاری ثابت و محدودیت نقدینگی از مباحث مهم اقتصادی هستند که تأثیر بسزایی بر سیاست های پولی دارند. از این رو این مطالعه در صدد بررسی تأثیر سرمایه گذاری ثابت، محدودیت نقدینگی بر سیاست های پولی شواهدی از داده های پانل در میان کشورهای در حال توسعه در بازه زمانی ۲۰۱۶-۲۰۰۰ با استفاده از مدل GMM است. نتایج مطالعه حاکی از آن است که ضرایب تمامی متغیرها در بلند مدت معنا دار بوده، علائم آنها مورد انتظار و مطابق با مبانی تئوریک موضوع می باشد. روابط برآوردی، وجود رابطه مثبت مابین سرمایه گذاری ثابت با حجم نقدینگی به عنوان شاخصی برای نشان دادن سیاست های پولی را نشان می دهد. همچنین نتایج بیانگر رابطه منفی مابین تولید ناخالص داخلی بر حسب درآمد جاری به عنوان شاخصی برای نشان دادن محدودیت نقدینگی، نرخ بهره و نرخ تورم با حجم نقدینگی است.

واژگان کلیدی: سرمایه گذاری ثابت، محدودیت نقدینگی، سیاست های پولی، کشورهای در حال توسعه، مدل GMM

۱-مقدمه

سرمایه گذاری به عنوان یک متغیر مهم اقتصاد کلان در اصل ناشی از تقاضای بنگاه های اقتصادی برای عامل تولید است. سرمایه گذاری انواع گوناگونی دارد که یک نوع آن سرمایه گذاری ثابت می باشد. سرمایه گذاری ثابت به سرمایه هایی اطلاق می شود که مانند دارایی ها، وسایل، ابزار کار، مواد خام و ... هستند که نمی توان بر ارزش آن ها افزود. لذا با انجام فعالیت های مختلف نمی توان از این نوع سرمایه ها اقدام به سودآوری نمود در حالی که وجود آن ها در جهت رشد و پیشرفت مجموعه های کاری مختلف در سازمان ها امری ضروری و مهم می باشد. در واقع سرمایه گذاری یکی از مهم ترین اجزای تقاضای کل است که نقش بسیار تعیین کننده ای در نوسانات اقتصادی و رشد اقتصادی یک کشور ایفا می کند، لذا شناخت رفتار سرمایه گذاری و عوامل موثر بر آن بسیار مورد توجه اقتصاد دانان و سیاست گذاران بوده است. عوامل موثر بر سرمایه گذاری عبارتند از: سرمایه گذاری دولتی، سرمایه گذاری ثابت، سرمایه گذاری خصوصی، نرخ بهره، اعتبارات، سیاست های اصلاحی دولت و سیاستهای پولی است. که در این مطالعه

به بررسی تأثیر سرمایه گذاری ثابت بر سیاست های پولی پرداخته می شود.

سیاست های پولی مجموعه از تصمیمات و اقداماتی است که به وسیله ی مقامات پولی و دولتی به منظور تحت تأثیر قرار دادن مجموعه فعالیت های اقتصادی به کار گرفته می شود. این سیاست ها معمولاً در جهت تنظیم و کنترل تقاضای کل تولید مطرح می شود. مقامات پولی می توانند سطح فعالیت های اقتصادی را به وسیله تغییر در عرضه پول یا تغییر و محدودیت در نقدینگی و همچنین تغییرات در انتظارات مردم تغییر در نرخ بهره ی آینده را تحت تأثیر قرار دهند. دولت نیز می تواند سطح تقاضای کل تولید را با تغییر در هزینه های عمومی یا تغییر در درآمدهای دولت تحت تأثیر قرار دهد. ثبات پولی و مالی از جمله فاکتورهای مهم تشکیل دهنده ثبات اقتصادی و خروج از بحران های اقتصادی به حساب می آید که اعمال سیاست های پولی مناسب می تواند ثبات اقتصادی را در کشورها فراهم کند (ستوده نیا و عابدی، ۱۳۹۲). از آن جا که ثبات اقتصادی در کشورها می تواند زمینه سرمایه گذاری در آن ها را افزایش داده و تمام سرمایه گذاران را به سرمایه گذاری تشویق نماید می تواند تأثیر بسزایی در بهبود آن ها داشته باشد.

از این رو با توجه به توضیحات ذکر شده و بررسی و مطالعه تأثیر متغیرها بر یکدیگر هدف اصلی این مطالعه محدودیت نقدینگی و سرمایه گذاری ثابت و اثرات آنها بر سیاست های پولی در میان کشورهای در حال توسعه در بازه زمانی ۲۰۱۶-۲۰۰۰ با استفاده از مدل GMM برای داده های پانل است. که قصد دارد بعد از بررسی اثرات این متغیرها بر یکدیگر راهکارهایی را به عنوان توصیه های سیاستی در جهت بهبود وضعیت کشورها ارائه نماید.

۲-مطالعات انجام شده

شیرین بخش ماسوله(۱۳۸۴) در مطالعه خود به بررسی اثرات سیاست پولی بر سرمایه گذاری و اشتغال پرداخته است. برای این منظور از روشهای نوین در اقتصاد سنجی برای بررسی اثرات متغیرهای سیاست پولی؛ مانند عرضه پول، نرخ ارز و اعتبارات بر سرمایه گذاری و اشتغال استفاده شده است. الگوی مورد نظر در این مقاله، الگوی خود بازگشت برداری یا VAR است. پس از برآورد این الگو، می توان با استفاده از پویایی موجود در آن و با محاسبه دو معیار، تابع واکنش ضربه ای (IRF) و تجزیه واریانس (VD) واکنش متغیرهای سرمایه گذاری و اشتغال را به تکانه های وارد شده از جانب متغیرهای سیاست پولی و